

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ**

**ИНФОРМАЦИЈА
ЗА ПОСЕТАТА И УВИДОТ ВО ПОЛИЦИСКИТЕ
СТАНИЦИ ОД ОПШТА НАДЛЕЖНОСТ**

**С К О П Ј Е
ЈУНИ 2010 ГОДИНА**

СОДРЖИНА

I. ВОВЕД

Правна рамка

А. Време на реализација на посетата

Б. Цел и содржина на посетата

В. Посетени органи

Г. Соработка

II. УТВРДЕНИ ФАКТИ

А. Факти утврдени од увидот во полициските евиденции

Б. Факти утврдени при увидот во посториите за задржување

В. Контакт со лица затечени во просториите за задржување

Г. Усмени критики и укажувања

Д. Заклучок

III. ПРЕПОРАКИ

В О В Е Д

Основна цел на оваа информација е преку извршувањето на законската надлежност, за констатираните состојби на почитување и заштита на уставните и законските права на приведените и задржаните лица во полициските станици, Народниот правобранител да ги запознае Собранието на Република Македонија, Владата на Република Македонија и министерот што раководи со Министерството за внатрешни работи и со свои препораки да влијае во правец на подобрување и надминување на неправилностите и негативните состојби што се рефлектираат врз почитувањето, уживањето и заштитата на уставните и законските права на лицата кои се приведени или задржани под сомнение за сторено казниво дело.

Правна рамка

Согласно дефинираните надлежности во Амандманот XI од Уставот на Република Македонија и членот 2 од Законот за народниот правобранител од 2003 година, Народниот правобранител е орган на Република Македонија кој ги штити уставните и законските права на граѓаните и на сите други лица кога им се повредени со акти, дејствија и пропуштања на дејствија од органите на државната управа и од други органи и организации што имаат јавни овластувања и презема дејствија и мерки за заштита на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби.

Законската одредба од членот 31 од Законот, предвидува една многу сериозна и значајна обврска т.е. обврска на Народниот правобранител да ги надгледува и следи состојбите со почитување и заштита на уставните и законските права на лицата во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена.

Токму заради остварување на ваквата функција, во Програмата за работа за 2010, и согласно востановената практика Народниот правобранител предвиде посета на полициските станици од општа надлежност.

А. Време на реализација на посетата

Посетата во полициските станици од општа надлежност беше реализирана во периодот од 20.05.2010 до 20.06.2010 година од страна на заменик на народниот правобранител од Канцеларијата во Скопје, заменици на народниот правобранител што раководат со подрачните канцеларии во: Битола, Кичево, Куманово, Струмица, Тетово и Штип и државни советници вклучени во постапувањето по предмети во областа на правата на граѓаните при преземање полициски овластувања.

Б. Цел и содржина на посетите

Посетата на полициските станици од општа надлежност имаше за цел преку увид во полициските евиденции за задржување на повикани или приведени лица (Регистер за приведени повикани и задржани лица и Книга за дневни настани) и увид во просториите во кои се задржуваат повиканите или приведените лица да се констатира состојбата со почитување и заштита на фундаменталните човекови права и основни слободи како што се: правото на живот, заштита на физичкиот и моралниот интегритет и на другите со Уставот, позитивните законски прописи и меѓународни документи загарантирани права на повиканите, приведените или задржаните лица во полициските станици, при што констатираните слабости и неправилности да се информира Собранието на Република Македонија, како и да се дадат препораки за нивно надминување.

Пред да се пристапи кон реализација на посетите беше изготвена методологија во која беа дадени основните насоки за видот и обемот на активностите и начинот на нивното извршување, а се со цел за поефикасно и поквалитетно утврдување на состојбите.

В. Посетени органи

Во согласност со Програмата за работа и Методологијата, со посетата и увидот беа опфатени сите 38 полициски станици од општа надлежност во секторите за внатрешни работи при Министерството за внатрешни работи.

Г. Соработка

Според член 31, став 3 од Законот, Народниот правобранител е овластен посетите и увидите во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена да ги врши во секое време без претходна најава и одобрение, а со затечените лица на кои слободата на движење им е ограничена да разговара без присуство на службени лица.

Како во минатата така и оваа година за реализација на овој вид програмска активност Народниот правобранител со писмен допис го информира Министерството за внатрешни работи дека ќе направи посета и увид во полициските станици од општа надлежност во периодот од 20 мај до 20 јуни 2010 година и побара за тоа да бидат информирани нивните раководни лица.

Ваквиот начин на постапување иако со извесни почетни недоразбирања, сепак придонесе програмските активности да бидат реализирани во ненајавени и временски неопределени термини со целосно исполнување на барањата на Народниот правобранител.

II. УТВРДЕНИ ФАКТИ

A. Факти утврдени од увидот во полициските евиденции

Увидот во полициските евиденции и документации беше насочен на полициските овластувања и дејствија преземени во вршењето на полициските работи и начинот на нивната евиденција во Книгата за дневни настани и во Регистерот за повикани, приведени или задржани лица и дали за нив е сочинет и уредно пополнет пропишаниот образец - поднесок.

Од извршениот увид во полициските евиденции и документации може да се забележи дека:

A) Напредок се бележи во следните следните сегменти:

- Во сите полициски станици евидентна е нумеричка поврзаност на Книгата за дневни настани со Регистерот за повикани, приведени или задржани лица.

- Задржувањето во полициските станици (барем според евидентираното во соодветната рубрика во регистрите) е во рамките на законски дозволеното од 24 часа.

- Известувањето за причините за задржување уредно е евидентирано во соодветната рубрика во регистрите во сите полициски станици.

- Папките-помошните досиеја за задржаните лица се уредни и во нив со незначителни исклучоци (Полициска станица Свети Николе) се содржани сите полициски документи оформени во врска со причините за приведување и задржување, вклучително и извештај за употреба на физичка сила и средства за присилба.

- Се забележува (очигледно е) дека бројот на задржани лица кои го користеле правото на бранител е зголемен во однос на претходните години.

- За задржувањето на странски државјани се известува соодветното дипломатско-конзуларно претставништво (Полициска станица Делчево).

B) Недоследности, неправилности и други аномалии и покрај дадените препораки во претходните години се бележат во однос на:

- недостаток на целосни податоци во регистрите за повикани, приведени и задржани лица во рубриците што треба да ги содржат податоците за правото на бранител, лекарска помош или известување член на семејство или друго блиско лице (Полициска станица Аеродром).

- Непедантно водење евиденција што предизвикало неминовни корекции во Книгата за дневни настани (Полициска станица Прилеп) што остава лош впечаток за нејзината уредност и остава простор за сомневање за можни манипулации.

- Одредена непедантност во водењето на евиденциите евидентирана е и во Полициска станица Тетово.

- Потешкотии во обезбедувањето на увид во барано помошно досие (полициски станици Прилеп, Гостивар и др.) што е резултат на непедантна евиденција и лоша организација на работата од страна на раководните структури на полициските станици.

- Немање доволно податоци во регистрите за повикани приведени и задржани лица во врска со времето на известување член на семејството или блиско лице, за пристапување на бранителот и првиот контакт со задржаното лице, како и за времето на укажување на лекарската помош и во што се состоела, а во поретки случаи забележано е и отсуство на каков било податок (повеќе полициски станици).

- Во помошните досиеја речиси во сите полициски станици речиси да нема службени белешки со опис на здравствената состојба, дијагноза, вид на препишана терапија, од кого, во која установа, кога и од кој лекар е ординирана.

- Пописот на списите во помошните досиеја е редок, а таму каде го има ретко каде е целосен.

- Забележано е иако во еден случај (Полициска станица Гази Баба) дека во Записникот за задржување не е евидентиран податокот содржан во Регистерот за задржани лица дека на приведеното и задржаното лице му е укажана лекарска помош од страна на службата за итна медицинска помош.

- Често потписите во полициските документи од службените лица и лицата под полициски третман се недоволно читливи (Полициска станица Винаца и др.)

В) За посебно одбелжување е дека при увидот во регистрите за задржани лица во неколку случаи (полициски станици Гази Баба шест и Чаир три) е забележано дека приведувањето во полициската станица е извршено од страна на припадници на Посебната мобилна единица на полицијата за борба против криминалот-АЛФИ, на задржаните лица им е укажана лекарска помош, а забележано е (Полициска станица Чаир) исто така дека на едно исто лице кое во карток временски интервал во два наврати е приведувано во полициската станица под сомнение за сторено казниво дело и во двата случаи му е укажувана лекарска помош.

Б. Факти утврдени при увидот во просториите за задржување

Вториот дел од посетата на полициските станици се однесуваше на посети на просториите за задржување во сите 38 полициски станици и увид во материјалните услови.

Вообичаено е дека под материјални услови се подразбираат условите во кои престојуваат лицата задржани во просториите за задржување на полициските станици, а се однесуваат на: соодветност на големината на просториите која подразбира 4 м² за едно лице, температура на воздухот од околу 21⁰С, чисти подни и ѕидни облоги, соодветна опременост со мебел и чиста постелнина, достапност на дневна светлина која овозможува читање текст од дневен печат, безбедни електрично осветлување и технички средства за комуникација со персоналот, исклученост на сите можни претпоставки за самоповредување и можност за задоволување на физиолошките потреби за време на задржувањето.

Ако се имаат предвид наведените елементи на материјалните услови во просториите за задржување во полициските станици, забележана е следната состојба:

Освен во Полициската станица во Прилеп, просторите за задржување во полициските станици од општа надлежност во: Битола, Демир Хисар,

Македонски Брод и Ресен кои се во состав на **Секторот за внатрешни работи Битола** не се опфатени со Програмата за санација и реконструкција на просториите за задржување во полициските станици од општа надлежност донесена од страна на Министерството за внатрешни работи. Оттука и нема промена на состојбата и условите за престој на задржаните лица во овие полициски станици во однос на претходниот период.

Според состојбата во време на увидот, од аспект на големината и опременоста со мебел, просториите за задржување во овие полициски станици ги задоволуваат минималните стандарди, но опременоста со постелнина е слаба (стари душеци или замена со сунѓер, без или со стара и недоволно чиста постелнина), а состојбата од хигиенски аспект на подот и сидовите задоволува. Во просториите нема доволно природна светлина, но е компензирана со електрично осветлување обезбедено со соодветна заштита. Условите за задоволување на физиолошките потреби се обезбедени во заеднички санитарни јазли во кои хигиената е на пристојно ниво освен во Полициската станица Ресен во која во случај на потреба задржаните лица го употребуваат службениот тоалет, а во единствената просторија во Полициската станица Демир Хисар поради недоволна вентилација забележана е влага на еден дел од сидот.

Во просториите за задржување во овие полициски станици е монтиран систем за повикување т.е. електрични свона со што е овозможена комуникација со службениот персонал.

Во просториите нема инсталации за загревање кои гарантираат подносилива температура на воздухот во зимски услови и според извршената опсервација направено е сè можноста за евентуално самоповредување на задржаното лице да се сведе на минимум.

Во Полициската станица во Крушево, која исто така е определена како станица од општа надлежност и е во состав на Секторот за внатрешни работи во Битола, нема посебни простории за задржување, па со повиканите, задржаните или приведените лица краткотрајните задржувања се вршат во службените канцеларии додека во случај на потреба и во ноќни услови задржувањето продолжува во Полициската станица во Демир Хисар.

Во Полициската станица во Македонски Брод, според наводите на раководните лица, просториите за задржување сместени во подрумскиот дел не се користат со оглед дека водоводната и електричната инсталација во нив не се изведени согласно прописите поради што постои опасност од самоповредување.

Од овие причини доколку постои потреба за подолготрајно задржување (подолго од три часа) или задржување во ноќните часови, лицата се носат во полициските станици во Кичево или Прилеп.

Во рамките на Секторот за внатрешни работи Битола, санациски мерки се преземаат единствено во просторите за задржување во Полициската станица во Прилеп. Со санација се опфатени вкупно пет простории од кои три се предвидени за задржување, а сите се сместени во подрумскиот дел.

Санациските мерки во оваа полициска станица во најголем дел се завршени, но во време на увидот просториите не беа опремени со мебел поради што и не беа ставени во функција.

Во состав на **Секторот за внатрешни работи Велес** влегуваат полициските станици во: Велес, Кавадарци и Неготино.

Состојбата на просториите за задржување во Полициската станица во Велес сместени во подрумскиот дел од објектот е значително подобрена во однос на претходниот период поради преземени целосни санациски мерки. Со санација се опфатени просториите за задржување, ходникот во кој е сместен санитарниот јазол така што подобрена е состојбата на опременост со чиста постелнина, а по финализирање на работите поврзани со системот за комуникација и набљудување ќе може да се каже дека минималните услови за задржување ќе бидат исполнети, иако пожелно би било да се најдат простории на приземје бидејќи во една од постоечките и покрај извршената санација беа забележани знаци за присуство на влага.

За разлика од оваа, состојбата и во просториите за задржување во Полициската станица во Кавадарци со години наназад останува непроменета. Тоа значи дека лица кои се сместуваат во просториите за задржување лоцирани во подрумскиот дел на објектот и понатаму се изложени на лош третман поради стариот инвентар, нечиста постелнина, влага, недоволна проветреност, осветлување, лоша комуникациска врска со персоналот и немање санитарен јазол.

Полициската станица во Неготино е помала во споредба со претходно наведените, со помал капацитет и две простории за задржување кои се сместени во приземјето и во непосредна близина на приемната канцеларија. Двете простории имаат мали прозорци, но со оглед на локацијата примерно се проветрени со доволна дневна светлина. Во нив постои и електрично осветлување, а опременоста со мебел и постелнина е како и во другите полициски станици. Општата хигиена во просториите е добра и е резултат на добрата организација во самата полициска станица и на извесни санациски мерки преземени на подот и во санитарниот дел.

Во непосредна близина на просториите за задржување обезбеден е санитарен јазол за потребите на задржаните лица, а ова е единствена полициска станица во која во време на посетата функционираше видео надзор над задржаните лица.

Состојбата на просториите за задржување во полициските станици од општа надлежност во **Секторот за внатрешни работи Куманово**: Полициски станици: Куманово, Крива Паланка (се наоѓа во фаза на реновирање) и Кратово од просторен аспект ги задоволуваат минималните услови за престој, хигиенскиот аспект и опременоста со мебел и постелнина задоволува, нема топловодни инсталации што не е гаранција дека температурата на воздухот во зимски услови е на ниво (не пониска од 21⁰С) неопходна за подолг престој во рамките на 24 часа. Дневното осветлување е недоволно, но е компензирано со електрично осветлување; комуникацијата на задржаните лица со персоналот е обезбедена со електрични свона на низок напон, а физиолошките потреби се задоволуваат во заеднички санитарни јазли сместени во ходникот пред просториите во кои хигиената е примерна. Иако од хигиенски аспект состојбата задоволува, сепак во просториите за задржување во Полициската станица Крива Паланка кои се сместени во подрумскиот дел се чувствува мирзба од влага и непроветреност.

Во овие полициски станици преземени се сите можни мерки за отстранување на сите претпоставки за можност од самоповредување на задржаните лица.

При детална проверка на просториите во Полициската станица во Куманово, во кои се преземаат полициски дејствија за прифаќање на

приведените лица во просторија за прифат и во соседната просторија беа пронајдени по една дрвена летва за чие присуство персоналот не беше во состојба да даде доволно убедливи аргументи. По барање на Народниот правобранител летвите веднаш беа физички уништени и отстранети.

При проверка на возниот парк во теренско службено возило марка „Лада нива“ пронајдена е метална шипка долга околу 70 см за која се тврдеше дека служи за помош при евентуални дефекти на возилото што според Народниот правобранител не претставуваше сериозен аргумент за оправдување.

Во состав на **Секторот за внатрешни работи Охрид** влегуваат и полициските станици од ошта надлежност во: Дебар, Кичево, Охрид и Струга.

Од увидот и проверката во просториите за задржување во Полициската станица во Дебар беше констатирано дека досегашните подрумски простории се вон функција и дека задржувањето се врши во просторија на приземјето која е опфатена со Програмата за изградба, санација и реконструкција и во која се обезбедени сите минимални услови за задржување до 24 часа. Со оглед на ограничениот капацитет, во случај на потреба за сместување/задржување на повеќе лица тоа се прави во полициските станици во: Гостивар или Тетово.

Во Полициската станица во Струга беше констатирано дека поради целосна руинираност просториите кои во минатото се употребувале за задржување се вон употреба поради што во случај на потреба за повеќечасовно или задржување во ноќни услови лицата се носат во Полициската станица во Охрид.

Од увидот во просториите за задржување во полициските станици во Кичево (сместени во подрумскиот дел од објектот) и Охрид (сместени на приземјето) констатирано е дека овие полициски станици од сите аспекти ги исполнуваат условите за задржување и уредно се одржуваат поради што хигиенскиот аспект е на задоволително ниво, постелнината е чиста и можностите за самоповедување се сведени на минимум.

При увидот во полициските станици во: Берово, Валандово, Гевгелија Радовиш и Струмица, кои непосредно ги вршат работите од надлежност на **Секторот за внатрешни работи во Струмица** беше утврдено дека единствено на две простории на приземјето во Полициската станица во Гевгелија се преземаат целосни мерки за изградба и опремување според сите меѓународни стандарди. Со оглед дека дејствијата се во тек задржувањето се врши во Полициската станица во Валандово во која состојбата на двете простории сместени во подрумскиот дел е непроменета така што проветреноста не е добра, има миризба од влага, опременоста со мебел и постелнина е лоша, односно не се исполнети минималните услови за престој на здржани лица.

Слична е состојбата и со просториите во Полициската станица во Радовиш во која од вкупно 8 во функција за задржување се само три сместени во подрумскиот дел од објектот кои се без доволна светлина, со дрвен патос и со лоша состојба на постелнината.

Полициската станица во Струмица од неодамна е сместена во поранешната касарна т.е. во објекти отстапени од Армијата на Република Македонија. Трите простории за задржување лица осомничени за сторено казниво дело, иако се наоѓаат на приземје на објектот, не ги исполнуваат минималните услови за задржување поради недоволна обезбеденост со дневна светлина, состојбата на подната облога, присуството на влага и лошата опременост со постелнина. Минималните корекции направени по барање на Народниот правобранител во поглед на подобрување на дневната светлина и

присуството на влага не влијаат значително на подобрување и исполнување на минималните услови за престој на задржаните лица.

Заедничко за сите полициски станици во Секторот за внатрешни работи во Струмица е дека во време на увидот функционираше системот за повикување што на некој начин ја олеснува состојбата во која се наоѓаат задржаните лица. Во полициските станици не е обезбедено загревање, поради што од посетата не може со сигурност да се потврди дали температурата на воздухот и во зимски услови би била во рамките на подносливото. Можноста за евентуално самоповредување на задржаните лица во сите четири полициски станици е сведена на минимум.

Во состав на **Секторот за внатрешни работи Скопје** како најголема организациска единица на Министерството за внатрешни работи за вршење на полициските работи влегуваат полициските станици: Аеродром, Бит Пазар, Гази Баба, Драчево, Ѓорче Петров, Карпош, Кисела Вода, Центар и Чаир.

Во Полициската станица Аеродром постои една просторија за задржување со исклучително мали димензии, сместена на крајот од ходникот и затворена со врата во вид на метална решетка. Во просторијата нема никаков инвентар освен една дрвена клупа на која може само да се седи, а во однос на: локацијата, големината и условите просторијата не ги задоволува минималните стандарди за задржување лица осомничени за сторено казниво дело.

Во полициските станици Бит Пазар, Гази Баба и Центар просториите во кои се вршеше задржување се ставени вон употреба, а во време на увидот во завршна фаза беа и градежните работи на просториите сместени на приземјата од објектите на овие полициски станици.

Во полициската станица Драчево за задржување се користат две простории во кои има по еден кревет опремен со душек и ќебе. Просториите се наоѓаат на приземниот дел во близина на службените простории. Дневната светлина навлегува преку перфориран лим поставен на прозорците, а има и електрично осветлување. Иако просториите се на приземниот дел, на ѕидовите се забележува влага поради близина на санитарниот јазол така што во овој смисол состојбата е непроменета во однос на претходната посета. Во просториите нема систем за повикување поради што комуникацијата на задржаното лице се остварува со тропане на металните врати со кои се затворени.

Полициската станица Ѓорче Петров и понатаму функционира во стари монтажни бараки и не располага со просторија за задржување така што во случај на потреба задржувањето се врши во Полициската станица Карпош.

Во Полициската станица Карпош во време на посетата се уште беа во употреба трите простории во подрумскиот дел кои се опремени со по еден кревет со уредна постелнина и беспрекорно чисти. Секоја просторија е одбележена со реден број истакнат на влезната врата. На влезните врати прикачен е лист хартија со список на евиденција за времето и името на службеното лице што направило обиколка на задржаните лица. Според содржината на списокот видно е дека обиколка се прави на секој час. Пред службените простории уредно обележани се наоѓаат ормари наменети за сместување предмети сопственост на задржани лица кои не се предмет на казненото дело за кое лицето е осомничено. Просториите се проветрени, дневната светлина во нив е слаба, но постои уредно електрично осветлување и систем за повикување, а за физиолошки потреби се користи санитарен јазол надвор од нив. Оваа полициска станица е опфатена со Програмата за изградба

и реконструкција така што во време на увидот на приземјето од објектот во завршна фаза беа градежните работи на просториите за задржување и работа со лица на кои слободата на движење им е ограничена.

Во Полициската станица Кисела Вода извршена е целосна санација на старите простории лоцирани во подрумскиот дел кои во време на увидот сепак не беа ставени во функција со оглед дека се уште не беа завршени работите на инсталација на системот за видео надзор и комуникација.

Во Полициската станица Центар се користи една просторија за задржување која е лоцирана на приземјето во близина на приемната канцеларија. Просторијата е опремена со еден кревет и постелнина, дневната светлина е слаба, но компензирана со електрично осветлување. Во просторијата нема санитарен јазол поради што за физиолошки потреби на задржаното лице на располагање е службениот тоалет. Комуникацијата на задржаното лице може да се остварува со повикување или тропање на вратата со која се затвора просторијата. Општата хигиена во просторијата е добра.

Полициската станица Чаир располага со една просторија за задржување сместена во ходникот на приземјето од објектот. Состојбата не е променета во однос на претходната посета. Со оглед на близината до другите службени простории комуникацијата со персоналот е можна со повикување или тропање на вратата.

Во состав на **Секторот за внатрешни работи во Тетово** функционираат само две полициски станици од општа надлежност лоцирани во Тетово и Гостивар.

Од увидот во Полициската станица во Тетово беше констатирано дека просториите за задржување лоцирани во подрумскиот дел од зградата се предмет на целосна реконструкција која е во завршна фаза така што преостануваше уште опремување со мебел и постелнина, па поради ова во моментот на увидот, задржувањето се вршеше во простории на Полициското одделение во с. Теарце.

Во Полициската станица во Гостивар во време на посетата беше констатирано дека во тек е изградба на наполно нови простории во посебен објект во кругот на Полициската станица.

Просториите во кои беа изведувани занаетчиските работи предвидено е да ги исполнуваат највисоките меѓународни стандарди предвидени за простории во кои се задржуваат лица на кои слободата на движење им е ограничена.

Секторот за внатрешни работи во Штип дел од непосредните полициски овластувања ги врши преку полициските станици во: Делчево, Кочани, Пробиштип, Свети Николе и Штип. Овие полициски станици исто така се определени како станици со општа надлежност во кои лице за кое постои основано сомнение дека сторило казниво дело може да биде задржано согласно Законот најмногу до 24 часа, во просторија наменета за таа цел.

Полициската станица во Штип е единствена полициска станица во состав на Секторот за внатрешни работи во Штип која е опфатена со Програмата за санација, реконструкција или изградба на нови простории за задржување. Покрај просторот предвиден за прифаќање на лицата на кои слободата на движење им е ограничена изградени се уште три простории наменети за задржување до 24 кои како и во другите полициски станици предвидено е да бидат опремени според највисоките стандарди.

Во полициските станици во: Винаца, Делчево, Кочани и Свети Николе освен подобрената општа хигиена, состојбата на останатите услови за престој не е променета така што лицата на кои слободата на движење им е ограничена се задржуваат во подрумски простории недоволно опремени со инвентар и постелина, во кои има присуство на влага и без доволно осветлување, односно простории кои не ги исполнуваат минималните услови за престој на задржани лица.

В. Контакт со лица затечени во просториите за задржување

За време на увидот во полициските станици од општа надлежност Народниот правобранител имаше можност да разговара без присуство на службено лице само со едно лице од ромската заедница кое беше задржано во полициската станица. Од разговорот беше констатирано дека лицето е лишено од слобода врз основа на судска наредба и претстоеше негово транспортирање до судот. Задржаното лице немаше никакви забелешки на полициското постапување ниту пак на него беа забележани какви било видливи траги од насилство.

Г. Усмени критики и укажувања

За забележаните пропусти, недостатоци и недоследности во водењето на полициските евиденции опфатени во делот А, како и за пронајдените материјални предмети (дрвени летви и метална шипка) од делот Б, Народниот правобранител веднаш по извршените увиди на раководните лица на полициските станици, односно на нивните заменици, им упати усни критики и побара отстранување на ваквите неправилности и натамошно подобрување на водењето на полициските евиденции.

Д. Заклучок

Посетите и увидите во полициските евиденции и материјалните услови во сите 38 полициски станици од општа надлежност оставија впечаток за значителен напредок во поглед на водењето на книгите за дневни настани, регистрите за повикани, приведени или задржани лица, како и во поглед на содржината на поднесоците (записник за задржување на лице, записник за претрес, потврди за привремено одземени или вратени предмети, службени белешки и т.н.), со поединечни недостатоци како што е истакнато во делот А.

Во поглед на материјалните услови Народниот правобранител констатира дека во еден дел (особено во поголемите полициски станици) се реализира програма на Министерството за внатрешни работи за целосна реконструкција, санација, па дури и изградба на сосема нови простории за задржување кои се во завршна фаза и кои треба да ги исполнуваат и највисоките меѓународни стандарди за простории наменети за задржување на лица на кои слободата на движење им е ограничена.

За одбележување е дека сидните подлоги во речиси сите простории за задржување што беа во функција беа свежо бојосани така што на сидовите не беа најдени/прочитани какви било пораки напишани од лицата кои биле задржани во нив, а службените лица вложиле максимални напори да се одбегнат какви било можности за самоповредување.

Исто така важно за одбележување е дека при прегледот на возилата со кои се врши транспорт на задржаните лица до суд, затвор, здравствена или друга установа не беа пронајдени траги од тортура и средства за присилба освен во еден случај во кој е пронајдена метална шипка, но во возило кое служи за други намени.

III. Препораки

Фактите утврдени при посетата на полициските станици упатуваат на обврската на државата дека на лицата лишени од слобода мора да им се обезбедат гаранции за почитување на нивните човекови права и основни слободи поради што Народниот правобранител им препорачува на надлежните органи, секој во рамките на своите уставни и законски надлежности, да продолжат да ги преземаат сите неопходни мерки заради целосно и доследно почитување на уставните и законските права на лицата на кои слободата на движење по кој било основ им е ограничена, односно:

- Владата на Република Македонија врз основа на состојбите искажани во оваа информација и врз основа на програма на Министерството за внатрешни работи, при изготвување на Педлог - буџетот на Република Македонија за следната година да побара од Собранието на Република Македонија да се обезбедат неопходни финансиски средства за продолжување на активностите за санација, адаптација или изградба на нови простории за задржување во полициските станици во кои материјалните услови се толку лоши што не ги исполнуваат минималните услови за задржување, особено на подрачјето на Секторите за внатрешни работи Велес Струмица и Штип.

- Министерството за внатрешни работи во рамките на Буџетот со кој располага да преземе дејствија за довршување на активностите и ставање во функција на просториите чија реконструкција или градба беше започната во 2010 година и да продолжи со реконструкција, санација и изградба во останатите полициски станици.

- Секторите за внатрешни работи да ја зголемат контролата на полициските станици со цел да се обезбеди поголема доследност и да се намалат пропустите при водењето на евиденциите, како и да се обезбеди континуитет на општа добра хигиена во просториите за задржување.

- Полициските станици да постапат по забелешките на Народниот правобранител дадени за време на посетата и да пристапат кон отстранување на неправилностите констатирани од страна на Народниот правобранител.

**НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
ИЏЕТ МЕМЕТИ**